

DSR analyse

Simon Martin Hansen

November 2014

NOTAT Ydelsesstyring i psykiatrien

DSR Analyse har i perioden 28. oktober til 5. november 2014 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige medlemmer, der i DSRs medlemssystem er registrerede som ansatte i psykiatrien¹. Samlet blev 3.043 medlemmer af Dansk Sygeplejeråd inviteret til at deltage i undersøgelsen, hvoraf 1.386 svarede på hele eller dele af undersøgelsen – svarende til en svarprocent på 46 %. Dette notat præsenterer svarene fra undersøgelsens 1.095 deltagende sygeplejersker uden personaleansvar.

Jf. tabel 1 oplyste tre ud af fem af de deltagende sygeplejersker (61 %), at deres arbejdsplads benytter sig af ydelsesstyring. En fjerdedel (24 %) svarede, at arbejdspladsen ikke benyttede af ydelsesstyring, mens 14 % svarede "ved ikke" til spørgsmålet i tabel 1.

Tabel 1. Benytter din arbejdsplads sig af ydelsesstyring?

	Antal	Procent
Ja	673	61%
Nej	265	24%
Ved ikke	157	14%
Total	1095	100%

Anm.: N = 1.095 (sygeplejersker uden personaleansvar ansat i psykiatrien). Kolonnen "procent" summerer ikke til 100 % pga. afrunderinger. Kilde: DSR Analyse november 2014.

Sygeplejerskerne ansat på en arbejdsplads, der benytter sig af ydelsesstyring, blev spurgt om de bliver målt på antallet af ydelser de leverer inden for en given periode. Dette svarede to ud af tre (65 %) "ja" til (se tabel 2). Set i forhold til den samlede gruppe af sygeplejersker i undersøgelsen, svarer dette til, at to ud af fem sygeplejersker i psykiatrien (40 %) bliver målt på antallet af ydelser de leverer.

Tabel 2. Bliver du målt på det antal ydelser (f.eks. samtaler eller lign.), som du når inden for en given periode?

	Antal	Procent
Ja	434	65%
Nej	186	28%
Ved ikke	49	7%
Total	669	100%

Anm.: N = 669 (sygeplejersker ansat i psykiatrien på arbejdspladser, der benytter sig af ydelsesstyring). Kolonnen "procent" summerer ikke til 100 % pga. afrunderinger. Kilde: DSR Analyse november 2014.

Jf. tabel 3 svarer sammenlagt tre ud af fire sygeplejerskerne (75 %), der er ansat på arbejdspladser, som benytter ydelsesstyring, at deres arbejdsplads offentliggør antallet af

¹ Deltagerne var ansat på psykiatriske hospitaler (50 %), Socialpsykiatrien (8 %), Distriktpsikiatri (27%) og andre arbejdspladser i psykiatrien (14 %).

leverede af ydelser på enten gruppeniveau (47 %), individniveau (4 %) eller på både gruppe- og individniveau (24 %). 16 % svarer, at antallet af leverede ydelser ikke offentliggøres, mens 9 % svarer "ved ikke".

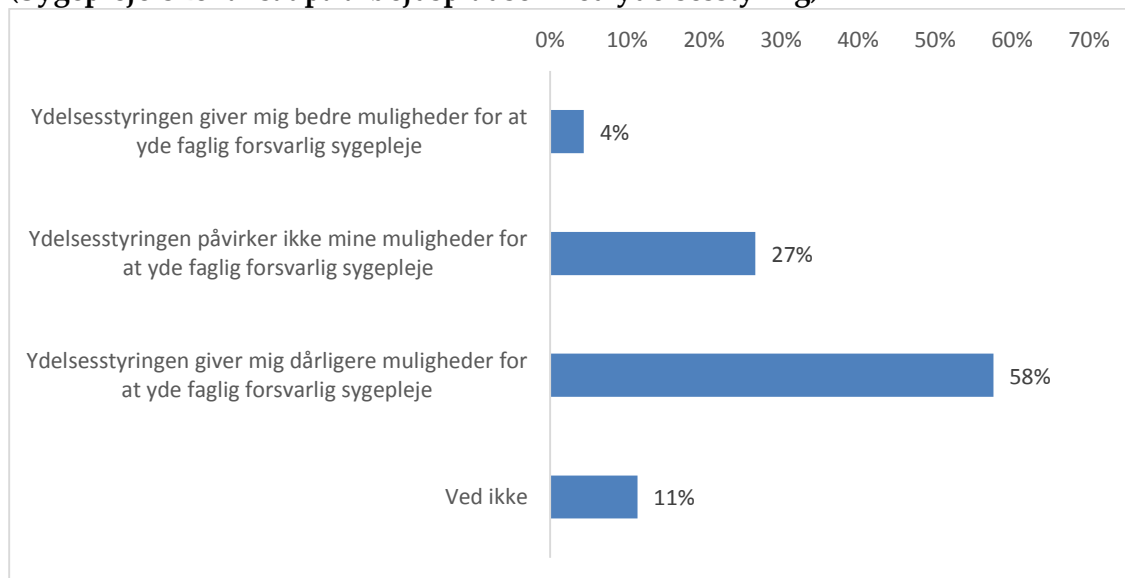
Tabel 3. Bliver antallet af leverede ydelser offentliggjort?

	Antal	Procent
Ja, både på gruppe- (f.eks. afdeling, afsnit eller lign.) og individniveau	160	24%
Ja, men kun på gruppeniveau (f.eks. afdeling, afsnit eller lign.)	312	47%
Ja, men kun på individniveau	30	4%
Nej	104	16%
Ved ikke	62	9%
Total	668	100%

Anm.: N = 668 (sygeplejersker ansat i psykiatrien på arbejdspladser, der benytter sig af ydelsesstyring). Kolonnen "procent" summerer ikke til 100 % pga. afrunderinger. Kilde: DSR Analyse november 2014.

Figur 1 viser, at det kun er 4 % af sygeplejerskerne, der er ansat på arbejdspladser som benytter ydelsesstyring, der vurderer, at ydelsesstyringen giver dem bedre mulighed for at yde faglig forsvarlig sygepleje, mens andelen, der mener, at ydelsesstyringen giver dem dårligere muligheder for at yde faglig forsvarlig sygepleje udgør næsten tre ud af fem (58 %). Ca. hver fjerde (27 %) vurderer, at ydelsesstyringen ikke har betydning for deres muligheder for at yde faglig forsvarlig sygepleje og 12 % svarer "ved ikke".

Figur 1. Påvirker ydelsesstyringen dine muligheder for at yde faglig forsvarlig sygepleje? (Sygeplejersker ansat på arbejdspladser med ydelsesstyring)

Anm.: N = 660 (sygeplejersker ansat i psykiatrien på arbejdspladser, der benytter sig af ydelsesstyring). Kilde: DSR Analyse november 2014.

Figur 2 viser, hvor store andele de sygeplejerskerne, der arbejder på arbejdspladser med ydelsesstyring i psykiatrien, der har oplevet en række specifikke konsekvenser, direkte forårsaget af ydelsesstyringen.

Figuren viser, at næsten to ud af tre (63 %) har fravalgt at bruge tid på samtale eller samvær med kolleger og andre fagpersoner, der ikke tæller med i ydelsesregistreringen (19 % ofte, 28 % ind imellem og 15 % sjældent).

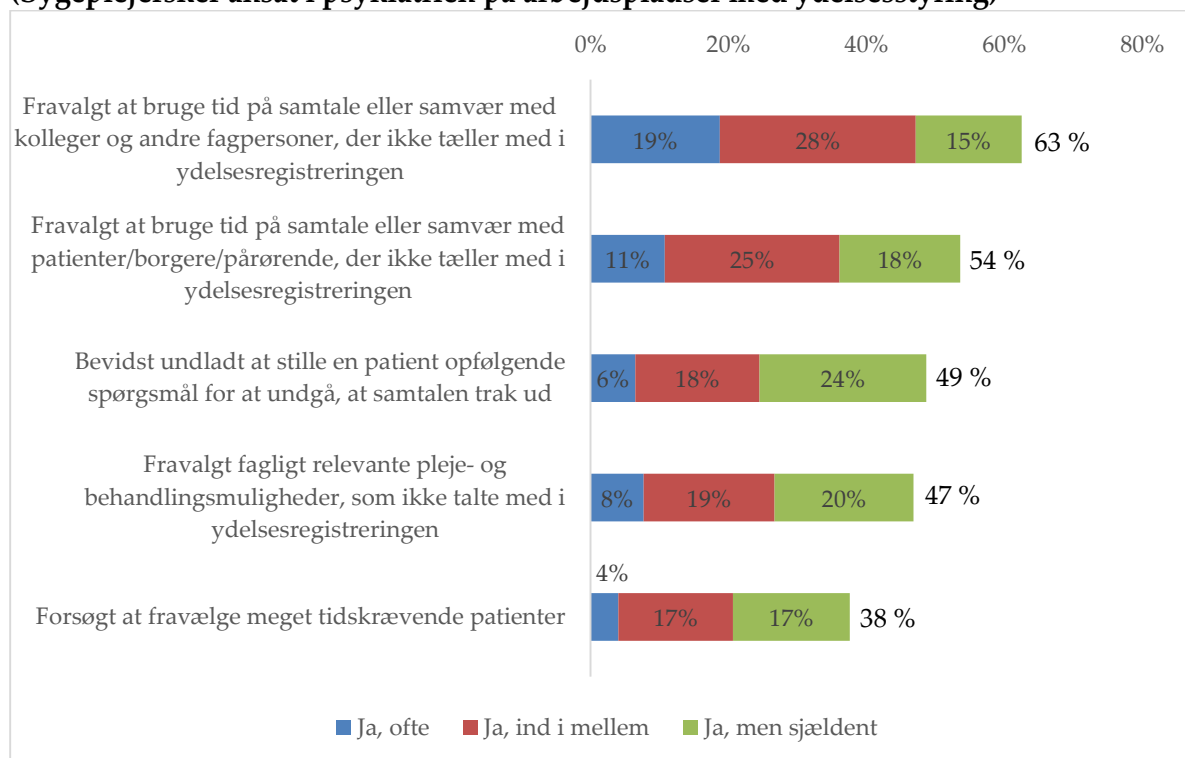
Endvidere har flere end hver anden (54 %) fravalgt at bruge tid på samtale eller samvær med patienter/borgere/pårørende, der ikke tæller med i ydelsesregistreringen (11 % ofte, 25 % ind i mellem og 18 % sjældent).

Halvdelen (49 %) har bevidst undladt at stille en patient opfølgende spørgsmål for at undgå, at en samtale trak ud (6 % ofte, 18 % ind i mellem og 24 % sjældent).

Halvdelen (47 %) har fravalgt fagligt relevante pleje- og behandlingsmuligheder, som ikke talte med i ydelsesregistreringen (8 % ofte, 19 % ind i mellem og 20 % sjældent).

Næsten to ud af fem (38 %) har forsøgt at fravælge meget tidskrævende patienter (4 % ofte, 17 % ind i mellem og 17 % sjældent).

Figur 2. Har du – som direkte konsekvens af ydelsesstyringen – oplevet nedenstående? (Sygeplejersker ansat i psykiatrien på arbejdspladser med ydelsesstyring)

Anm: N=649-51 (sygeplejersker ansat i psykiatrien på arbejdspladser med ydelsesstyring). Svarene "nej, aldrig" (26-49 %), "Ved ikke" (1-5 %) og "ikke relevant i mit arbejde" (9-12 %) er for overskuelighedens skyld udeladt af figuren, men fremgår af bilagstabel B1. Søjlerner summerer ikke nødvendigvis til den opgjorte sum pga. afrundinger. Kilde: DSR Analyse november 2014.

Bilag 1.

**Bilagstabel B1. Har du – som direkte konsekvens af ydelsesstyringen – oplevet nedenstående?
(Sygeplejersker ansat i psykiatrien på arbejdspladser med ydelsesstyring)**

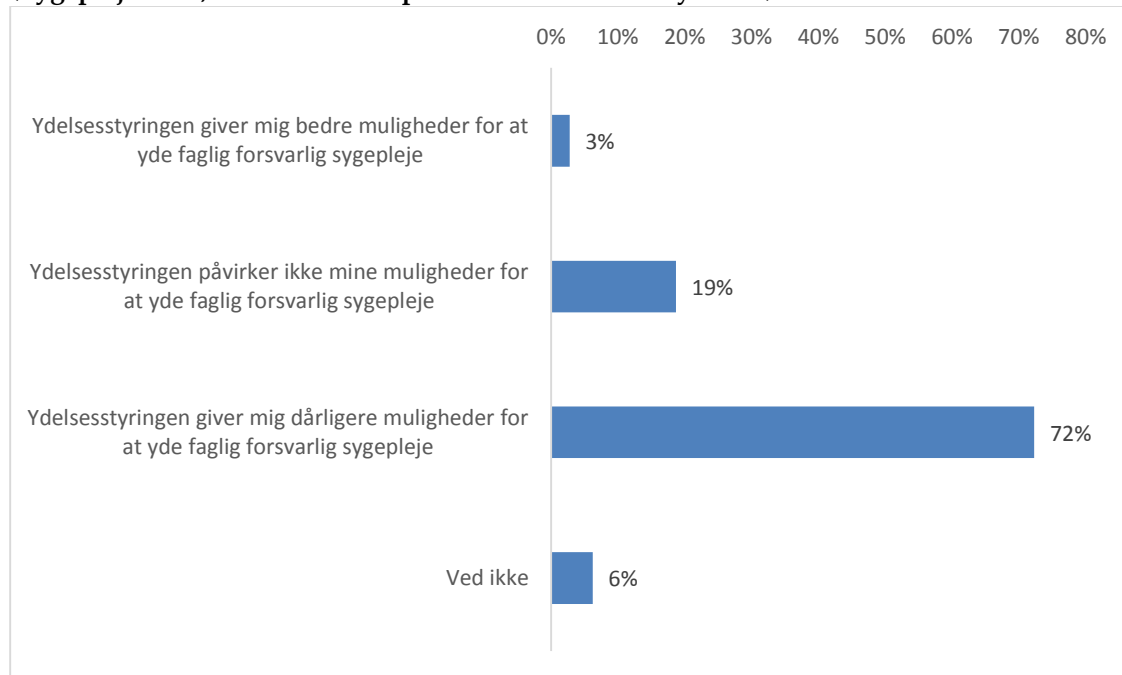
	Ja, ofte	Ja, ind i mellem	Ja, men sjældent	Nej, aldrig	Ved ikke	Ikke relevant*	Total
Været bekymret for, om jeg kunne nå et bestemt antal ydelser til tiden	33%	32%	13%	11%	1%	10%	100%
Fravalgt at bruge tid på samtale eller samvær med patienter/borgere/pårørende, der ikke tæller med i ydelsesregistreringen	11%	25%	18%	35%	1%	10%	100%
Fravalgt at bruge tid på samtale eller samvær med kolleger og andre fagpersoner, der ikke tæller med i ydelsesregistreringen	19%	28%	15%	26%	2%	9%	100%
Oplevet et pres for at udskrive patienter/afslutte forløb så tidligt som muligt	23%	26%	19%	17%	3%	12%	100%
Forsøgt at fravælge meget tidskrævende patienter	4%	17%	17%	49%	2%	12%	100%
Fravalgt fagligt relevante pleje- og behandlingsmuligheder, som ikke talte med i ydelsesregistreringen	8%	19%	20%	39%	5%	9%	100%
Bevidst undladt at stille en patient opfølgende spørgsmål for at undgå, at samtalen trak ud	6%	18%	24%	41%	2%	8%	100%

Anm.: se figur 2

Bilag 2. Resultater for gruppen af sygeplejersker som bliver målt på antal ydelser

Figur B1 viser, at det blandt sygeplejersker, der bliver målt på antallet af leverede ydelser, kun er 3 %, der vurderer, at ydelsesstyringen giver dem bedre mulighed for at yde faglig forsvarlig sygepleje, mens andelen, der mener, at ydelsesstyringen giver dem dårligere muligheder for at yde faglig forsvarlig sygepleje udgør næsten tre ud af fire (72 %). Ca. hver femte (19 %) vurderer, at ydelsesstyringen ikke har betydning for deres muligheder for at yde faglig forsvarlig sygepleje og 6 % svarer "ved ikke".

Figur B1. Påvirker ydelsesstyringen dine muligheder for at yde faglig forsvarlig sygepleje? (Sygeplejersker, der bliver målt på antallet af leverede ydelser)

Anm.: N =433 (psykiatriansatte sygeplejersker, der bliver målt på antal leverede ydelser). Kilde: DSR Analyse november 2014.

Figur B2 herunder viser, hvor store andele af sygeplejerskerne i psykiatrien som bliver målt på antallet af leverede ydelser, der har oplevet en række specifikke konsekvenser, direkte forårsaget af ydelsesstyringen.

Figuren viser, at næsten tre ud af fire (76 %) har fravalgt at bruge tid på samtale eller samvær med kolleger og andre fagpersoner, der ikke tæller med i ydelsesregistreringen (25 % ofte, 34 % ind imellem og 17 % sjældent).

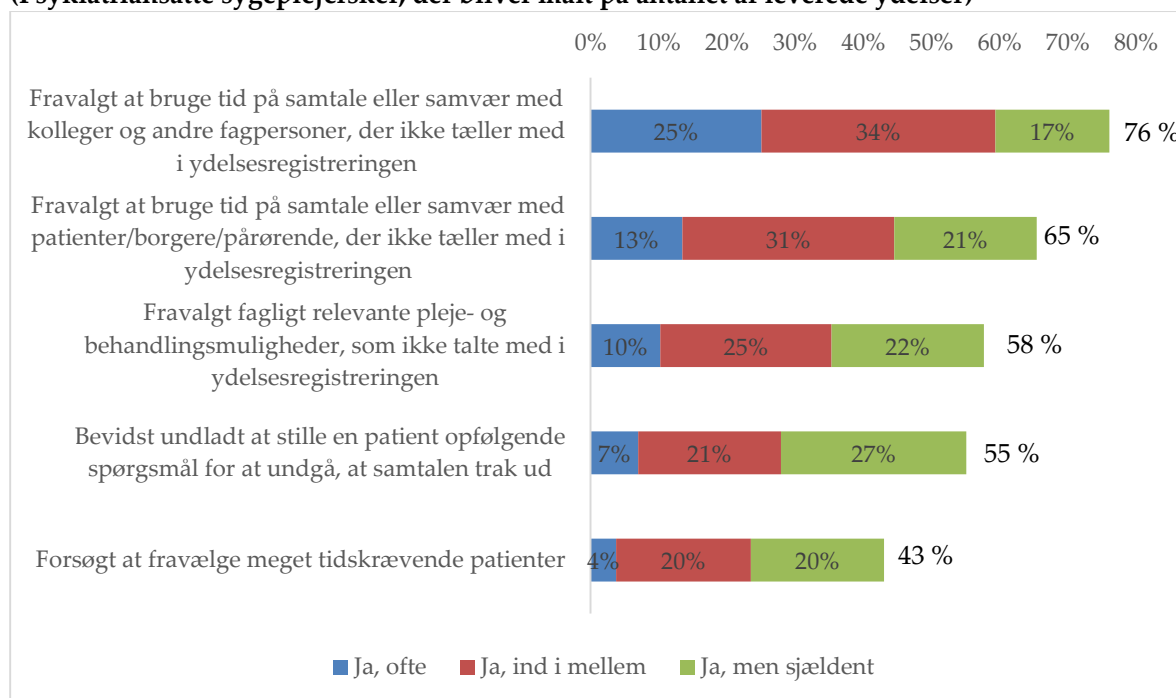
Ca. to ud af tre (65 %) har fravalgt at bruge tid på samtale eller samvær med patienter/borgere/pårørende, der ikke tæller med i ydelsesregistreringen (13 % ofte, 31 % ind i mellem og 21 % sjældent).

Næsten tre ud af fem (58 %) har fravalgt fagligt relevante pleje- og behandlingsmuligheder, som ikke talte med i ydelsesregistreringen (10 % ofte, 25 % ind i mellem og 22 % sjældent).

Over halvdelen (55 %) har bevidst undladt at stille en patient opfølgende spørgsmål for at undgå, at en samtale trak ud (7 % ofte, 21 % ind i mellem og 27 % sjældent).

To ud af fem (43 %) har forsøgt at fravælge meget tidskrævende patienter (4 % ofte, 20 % ind i mellem og 20 % sjældent).

Figur B2. Har du – som direkte konsekvens af ydelsesstyringen – oplevet nedenstående? (Psykiatriansatte sygeplejersker, der bliver målt på antallet af leverede ydelser)

Anm: N=430-31 (psykiatriansatte sygeplejersker, der bliver målt på antallet af leverede ydelser). Svarene "nej, aldrig" (22-51 %), "Ved ikke" (1-3 %) og "ikke relevant i mit arbejde" (1-4 %) er udeladt af figuren, men kan ses i bilagstabel B2. Søjlerne summerer ikke nødvendigvis til den opgjorte sum pga. afrundinger. Kilde: DSR Analyse november 2014.

Bilagstabel B2. Har du – som direkte konsekvens af ydelsesstyringen – oplevet nedenstående? (Psykiatriansatte sygeplejersker, der bliver målt på antallet af leverede ydelser)

	Ja, ofte	Ja, ind i mellem	Ja, men sjældent	Nej, aldrig	Ved ikke	Ikke relevant*	Total
Været bekymret for, om jeg kunne nå et bestemt antal ydelser til tiden	46%	36%	11%	6%	0%	1%	100%
Fravalgt at bruge tid på samtale eller samvær med patienter/borgere/pårørende, der ikke tæller med i ydelsesregistreringen	13%	31%	21%	32%	1%	2%	100%
Fravalgt at bruge tid på samtale eller samvær med kolleger og andre fagpersoner, der ikke tæller med i ydelsesregistreringen	25%	34%	17%	22%	2%	1%	100%
Oplevet et pres for at udskrive patienter/afslutte forløb så tidligt som muligt	26%	29%	21%	16%	2%	7%	100%
Forsøgt at fravælge meget tidskrævende patienter	4%	20%	20%	51%	1%	4%	100%
Fravalgt fagligt relevante pleje- og behandlingsmuligheder, som ikke talte med i ydelsesregistreringen	10%	25%	22%	37%	3%	2%	100%
Bevidst undladt at stille en patient opfølgende spørgsmål for at undgå, at samtalen trak ud	7%	21%	27%	42%	2%	1%	100%

Anm.: se figur 2b